

75773

Nepopolno

Rešitev o pravem času.

POVEST.

Nemški spisal **Fr. Deutz.**

Prosto poslovenil

IGNAC HLADNIK.

V Mariboru 1885.

Založil in prodaja Pavel Bizjak, bukvovez v Škofjiloki.

Tisk J. Leonove tiskarne.

75773

V. Ljomi. Gladnik

Rešitev o pravem času.

POVEST.

Nemški spisal **Fr. Deutz.**

Prosto poslovenil

IGNAC HLADNIK.

V Mariboru 1885.

Založil in prodaja Pavel Bizjak, bukvovez v Škofjiloki.

Tisk J. Leonove tiskarne.

manj. str. 33-59.

75773

030025678

I.

Med tem ko sem obvozil vže Južno morje in Atlantiški ocean, mikalo me je nekoliko tudi v Veliko ali Tiho morje pogledati in obvoziti, posebno pa ob istem času zloglasno Indijsko-Kitajsko morje.

Moja želja se mi je preje spolnila, ko sem se nadjal. Ko šetam neko jutro po glavnem tergu Londonskem, dohiti me kupec „Stove“, in me ob kratkem nagovori, da ker sem znan kot izversten mornar in vešč kapitan, naj prevzamem poveljništvo z dragocenim blagom obložene ladije „Anglije“, ki je namenjena v Bombaj, Kalkuto in Hongkong. Z veseljem prevzamem ponujeno častno službo, ker Stove je bil svojega časa najimenitnejši trgovec velikega Londona, in zgodaj zjutra 18. prosenca, odjadramo v širno morje. Res, da je bila moja naloga nekoliko težavna in da je zahtevala vso pozornost, in akoravno je Indijsko-kitajsko morje ob istem času kar mergolelo morskih roparjev, vendar jaz na vse to nijsem dosta

pomislil, saj je bila ladija Anglija izvers trijarbolnik, kakoršnih je še malo plulo morskeje planjavi. Na krovu smo imeli ose ladjinih topov, in za celo moštvo dobre puš in svitle meče, poleg vsega tega varstvene orožja pa še lepo število „petard“,^{*} toraj nam nij bilo bati prederznih roparjev kitajsk

Zapovedoval sem šestindvajsetim m narjem, večidel vže odsluženim vojako Veselje jih je bilo gledati, ko so plezali veverice po vervah in jarbolah, in kadar prevlačevali težke zaboje kot igrače. Im so dobro plačilo, in ker jim je lastnik ladi če se dobro derže in srečno vernejo, tu dobro nagrado obljubil, deržali so se v re niki verlo svojega posla.

Posebno pa se mi je prvi kermar Fil R., ki smo ga pa sploh za Lipeta klica prikupil. Vzderžal je najlepši red med m narji, bil je osorn, pa so ga vendar le v spoštovali in ljubili, ker bil je vsem ena naklonjen, pošten in dobrega serca, in vs kemu je rad pomagal, če je uvidel, da sa ne zmore. Pri tem pa je poznal ladijo pr popolnomā, bil je serčan in krepak, in lepa se nij kake neyarnosti zbal.

^{*}) Podobne malim bombam, ki se, ako padejo na terdega, razletijo in velikansko škodo napravijo.

Brez vsake nezgode smo dospeli do rta Dobrega upanja:“ Anglija je bila izverstna adrala, mornarji so živeli v najlepšem miru med seboj, da še celo gledišče so med seboj vpeljali, ker nekteri iz med njih so bili dobri pevci. Nek mornar, ki so ga njegovi tovarši le „Bujkota“ zvali, bil je neumen v šali in norčiji; v nekej igri, ki so jo igrali, vstopi opravljen kot kaka „Londonska dama“, v dolgem plazečem krilu iz smolatatega platna, in dno od soda za solnčnik, in temu oblačilu, njegovem obnašanju in govorici, se je še resni kermar Lipe do solz smijal. Živeli smo kot svatje, in ničesar nam ni bilo pogrešali.

Meseca sušca dospemo do rta in se nasidrimo, ker zmanjkalo nam je pitne vode, in tudi živež nam je potekal.

Mornarje so bili silno veseli da zamožejo nekoliko duška dobiti, in ker so bili popolnoma zanesljivi, pustil sem jim toliko svobode, kolikor sem le zamogel. Nijsem se brevaril, ker šlo je vse v najboljšem redu pod rok. Napolnili smo si sode s pitno vodo, nakupili potrebni živež, četrty dan smo odadrali.

Malo ur pred odhodom dospeli so polednji mornarji na krov, ž njimi moj po-

strežček, ki se je čez mero vina napil. Jaga terdo posvarim in spodim v spalnice mornarji pa, s katerimi je hodil, morali za kazen eno stražo od več storiti.

S tem sem menil, je stvar skončana.

Drugo jutro moral je deček na svojo delo, kar je rad storil, in je s tovarši kro snajžil. Pridno je sukal metlo, pa med delom se zgrudi na tla. Ko ga pregledam, uvidim da je bolan, in ko opazim, kako se mu overte in da se kerčevito meče sem in tja, jel sem sumiti, da je ostrupljen.

Velel sem ga v bolnišnico odvesti. Isti mornarje pa, ki so bili z njim na suher jamem strogo spraševati, pa zvedel nijsem nič takega, kar bi moj sum poterdilo. Bili so v dveh pivnicah, ki so bile kar prenapolnjene, pili so ouden vino, in ko so si nakupili potrebnih rečij, vernili so se na ladijo. Pokazali so mi tudi nekaj steklenic onega vina, ki so ga skrivši na ladijo dovedli, pa vino je bilo čisto, nepokvarjeno.

Odpustim toraj zaslišane mornarje in čakam, kaj bo z dečkom, ki je bil videzno slabiji. Prijela se ga je huda merzlica, in akorayno smo mu stregli kolikor moč skrbno vendar je vže šesti dan končal svoje mlačno življenje.

Pokopali smo ga tako, kakor mornarovoje mertve pokopuje. Zašili smo ga v solatno, privezali k nogam topovo kroglo in pustili v globoko morje. „Šumeče ga zagerne enasiteno morje v svoje naročje“, med tem ko smo mi molili za njegovo dušo.

Anglija je jadrala dalje, in še isti dan smo pustili otok Mavricijo za seboj. Zvečer obbole trije mornarji, in drugi dan tudi trije; pokazala se je pri njih enaka bolezen kot pri mojemu postrežčeku, le da jih je merelica še huje tresla. Spoznal sem, da se je tuda nalezljiva bolezen na našo ladijo priradla.

Bolnišnico razun mene in še dveh družih nij smel nihče obiskati, mornarji so se morali kolikor le moč na krovu gibati in v največji zmernosti živeti, pa vse to nij nič zdalo. Eden za drugim so plegli, tudi drugi kermar se je vlegel, in ko jadramo mimo „Sejhelènskih otokov“, ležalo je enajst mornarjev bolnih, in drugi dan so še štirji vlegli.

Rad bi se bil usidril na teh otokih, pa vedel sem, da tukaj nijmam zdatne pomoči pričakovati, tudi bi bolnih na suho ne bil mel prenesti, da še v luko bi z okuženo ladijo ne bil smel. Med tem smo se pa tudi

v onem morju nahajali, kder pogostokrat re
parji gospodarijo, in se potem, če jim pre
nevarnost, v varna zavetja na otokih po
skrijejo in ognejo zazluženi kazni.

Vse kar sem storiti zamogel, sem stor
v tem, da smo kolikor moč tek Anglije po
spešili, da prej ko mogoče prispemo v Bomba
kjer dobimo pomoč in varstvo.

Upal sem, da bodejo krepki in terd
mornarji bolezen bolj stanovitno premaga
kot slabotni dečko moj, pa v tem sem s
zmotil, ker ne eden nij več ozdravil, in s
petnajst zvestih mornarjev smo izročili po
žrešnemu morju.

To je bil strašen čas mojega življenja.
Raji bi se bil bojeval z orožjem v roki, ko
pa proti takemu skrivnemu sovražniku, ki
neviden mori. Ko smo nek dan 5 merliče
izročili valovom, menili smo ostali, da nobede
izmed nas ne bo de videl svoje domovine
ker nam pogin tako živo stoji pred očmi.
Videli smo, kako eden za drugim padajo.
z grozo pričakovali časa, ko bodo mo
ostalih opešale, da ladije več kermi in ve
diti ne bodemo zamogli, in potem gotov
kot „Amen v očenašu“, poginemo sredi morja
grozne, mučne smerti.

Pa neskončno usmiljeni Bog do tega n

dopustil priti. Dež, ki je lil več dnij zaporedoma iz pod neba, poplaknil in očistil je okuženost naše ladije. Ostali ohranili smo si neprecenljivo zdravje, in nobena merzlična sled se nij pokazala več.

Deset nas je toraj od šestindvajstih ostalo, deset mož, do smerti utrujeni od nepopisljivega napora nočnih čuvanj in mučnih skerbij! Serčni smo pa vender bili, da smo zamogli vsaj ladijo voditi in oskerbljevati, in akoravno smo se trudili noč in dan z delom, vendar nas nobena nesreša nij zadela več, nobeden ropar nas nij zapazil, in vreme smo imeli ugodno, meseca malega travna usidrili smo se v Bombajški luki.

II.

Prej ko smo izložili in zopet drugo blago naložili, moral sem dati svojim utrujenim mornarjem nekoliko dnij počitka. V Bombaju nas je naš konzul najtoplejše sprejel; obljubil nam je po svoji moči pomagati in za nas skrbeti. Posebno mi je svetoval, da naj ne odadram prehitro, ampak naj pazim, da se mornarji zopet okrepčajo, ker bodo gotovo

svojih močij dvojno potrebovali, ko dospem v Kitajsko morje.

Deloma da nas potolaži, deloma da nas izvedri, pove nam konzul, da leži v luki angleški vojni parni jadernik usidren z 28 topovi in 390 možmi posadke. Obljubi nas častniki „Britanije“ seznaniti, in povabi meninca in pa kermarja Lipeta drugi dan k obedu.

Z veseljem sva sprejela to ponudbo, in ko vstopiva v obednico, kjer so bili vže kapitan Britanije in štirje njegovi častniki zbrani med temi gospod Byron, še čisto mlad, ki se je posebno s tem ponašal, nositi ime slavnega angleškega pesnika, in ki je bil z našim Lipetom kmalo najboljši znanec.

Med temi častniki pa je bil tudi nek bogat posestnik, Franc Vebster, rodom anglež in sloveč lovec, ki nas je povabil na lov v Kitajsko pogorje, kjer je posebno veliko tigrov. Zagotavljal nam je dober uspeh in zabavo, in ker so mu častnik Byron in dva njegova tovarša s kapitanovim poveljem obljubili pridam mu tudi jaz besedo, in obljubim še enega tovarša pripeljati. Mislil sem takoj na našega Bujkota, ki je hvala Bogu ostal še zdrav in čverst, in si svojo šaljivost zbog prestane nevarnosti vedno ohranil; bil je strašni lovec in urni pa „odločni mož!“

Kako se je ta lov veršil, moram tukaj
 nekoliko omeniti, ker se je pri tem naključilo
 nekaj, kar je imelo pozneje za nas koristne na-
 ledke.

Preteklo je osem dnij, ko nam Franc
 Webster sporoči, da naj spolnimo svoje obljube.

Midva z Bujkotom se takoj odpraviva na
 pot; v mestu pa se snideva s častniki Bri-
 anije, in pod vodstvom sporočnika se od-
 seljemo na stanovanje našega „gostnika.“

Posestvo Vebstrovo je ležalo na silno
 lepem kraju. Njegovi predniki so se vže pred
 to leti tu naselili, in v rodovitni zemlji in
 od tropiškim obnebjem zarastel se je dre-
 vored in sadni vrt tako zelo, da na marsi-
 kterem kraju solnce nij proderlo gostega
 berja. Stanovanje je bilo obdano z veličastnim
 brevjem, iz katerega se od dalječ nij razločilo;
 ob obeh straneh pa sta tekla bistra po-
 ločka, in krasni vodopadi so povelečevali le-
 poto tega posestva in razširjali dobrodejni
 hlad.

Pogostili so nas kraljevski, in častniki
 so nas prijetno zabavali. Tudi Bujko je vzbue-
 val splošno veselje s svojimi šalami, in
 vesel sem bil, da nij bil dosta manj omikan
 kot drugi; bil je dobro vzgojen in poštene
 odbine.

Na vsezgodno jutro, ko se je stoperv d
niti jelo, odrinemo; prvi lovci, in za nar
množni gonjači spremljani od velikih pso
Gonjači so bili domorodni Indijanci, ki so b
navlašč za tak lov podučeni, in ki so svo
pse dobro vedili voditi.

Spočetka smo le malo mislili na lov, k
smo morali v resnici občudovati krasoto narav
ki nas je obdajala. Popisati solnčni vshod po
tropskim obnebjem v njegovej polnej kraso
ne more človeško pero. Od tisočero barv, l
so se lesketale v trenotju solnčnega izhod
ne vem imena. Vse je veličastno, vse to
čudež neskončne božje moči! Če bi ne b
nad tigre namenjeni, pač bi ne bil z lepa neha
gledati prekrasnega prizora od čarobneg
sveta, ki nas je tukaj od vseh strani obdaja
vedno z novimi čudesi, z novimi podobami.

Ko smo hodili kake dve uri, dospemo č
namenjenega kraja.

V mali daljavi ležalo je Katiško pogor
pred nami, velikanska versta mogočnih ver
huncev. Med tem pogorjem in med nami, r
prostirala se je širna, zelo globoko ležeč
planjava, večidel z germovjem in terstjem z
raščena; precej dolge proge le s travo obra
ščene zemlje so ležale pred nami. V te
razširjenih hostah je Webster nekoliko tigre

nasledil; te imajo toraj gonjači iz njih zatišij izgnati, da jih mi postreljamo.

Eden izmed posestnikovih lovcev nam kaže staje, gonjači pa se tiho odstranijo, da skerbno obkolijo tisti kraj, kjer menijo, da je tak „debeloglav“ dernoha, in ga spode iz njegovega zatišja.

Stežkim srcem smo čakali svoje naloge napeto puško v rokah; po dva in dva lovca sta stala na enem mestu, da bi si vsestransko pomagala o napadu izgnane zveri. Jaz sem nel gospoda Vebstra za tovarša.

Krepko doneči glas trobente se začuje; gonjači pričnejo svoj posel, psi lajajo, gonjači pa tolčejo z medenimi ploščami in raznimi iščalkami bude kervoločno zver iz berloga.

Le počasi in z največjo skerbnoostjo se nam približujejo, in zdelo se mi je, da bode res trud zaman.

Kar naenkrat pa zaslišim rzko, zoperno, romovito tulenje. Psi in gonjači na mah tihnejo, lovci pa zgrabimo svoje orožje. Gospod Webster obstoji mirno poleg mene in po zre v germovje, ter skerbno ogleda svojo vocevko.

Minulo je zopet nekoliko trenotkov tihe, kar se jame visoka trava sedaj tu, sedaj tam majati in gnjesti; vedno redkeje je tulila

preganjana zver, vedno bližje so prihajali gonjači, in psi so vedno bolj razdraženi lajali, ter se vsi proti enemu mestu zaganjali.

Bilo so to trenotki največje tišine, in spominjam se, kedaj v kakem viharju tak razburjen biti, kot ravno to jutro pri tem meni popolnoma novem lovu.

Na to pa tiger utihne, in tudi pasje lajanje se je nekoliko poglobilo, in jaz misleč, je sedaj vse proč in da je morda tiger utel odložim malomarno svojo risanco. Pa ravno v tem trenotku mi Webster zašepeče: „Pozor! in nij še moj sosed dobro skončal, vžre prikaže debela glava, in pol tigrovega telca izmed goste trave. Iz kervavorudečega žrela molil je dolgi jezik, in razdražen herkal k sebi; ogleda se na vse strani, in ko nič slavljivega ne zapazi, zapusti svoje mesto in leti v kratkih skokih proti bližnji goščavi.

V tem trenotku sproži gospod Webster svojo puško, in še več strelav je temu sledil. Tiger zatuli tako divje, da me je kar zaobšla, in se v silnem skoku preverže; kmalu se zravna in opotekajoč kobaca dalje, zopet počijo puške, in gergraje pade na zemljo in v zvijajoč skonča tek svojega bivanja na svetu. Gergraje je pomolil vse štiri od se

si so ga ščipali in vlekli za kožo, pa on nij več čutil tega početja, mercina je poginil.

Tudi lovci in gonjači pristopimo k njemu. Prvič sem videl v tem slučaju tigra od tako blizu. Občudoval sem njegovo postavo, lepo oblikovano, pa kot žamet volno kožo, pa akoravno ne bil mrt, vendar mi je njegovo serpo še spominjala na smrti se sovražstvom do svojih sovražnikov izpolnjeno, s kervijo zalito oko merzelo.

Gonjači mu urno odero kožo raz trupla, nato pa videlo se je, da so tega dobro navajeni. Odero truplo so takoj zagrebli, kožo sta pa dva gonjača na Vebstrovo posestvo odnesla, da se ne poškoduje, ker take kože so silno cene.

Lov pa se je med tem nadaljeval. Srečen lov prvič prvega „vlova“ je navdušil lovce in gonjače, in neko drugo germovje smo obstopili.

To pot pa smo zaman pričakovali plena; lovci so le malo lajali, in ko najmanjšega germovja, da bi bil v tem germovju kak „deloglav“ doma nij bilo čuti, pridejo gonjači na lov za drugim iz gošče.

Tudi tretji poskus je bil neuspešen, in ko je solnce vže visoko stalo in silno pripekalo, postavili so nam gonjači pod visokimi palmami prostorni šotor, in ko smo se z jedjo

in pijačo okrepčali, vlegli smo se za nekaj ur k počitku.

Nekaj gonjačev je stražilo, da na pravem času zbude, da odrinemo okrepč zopet na lov, ker samo z enim tigrom niso bili zadovoljni.

Ko nas čuvaji probude, pelje nas gospod Vebster do neke male gosto zaraščene doline. S posebno skrbnostjo nas razpostavi, za gonjačem največjo pozornost, in lov se prične.

Vže čez malo časa prično psi tuliti tako zoperno lajati, da je bilo groza čuti. Nekateri so lajali, drugi cvilili, in tretji so se glasili kot stare hijene, sicer pa dobro znamenje, da je v tej goščavi gotovo kak „tihotapec“.

Gonjači so se podili sem in tje, vrišč in piskali iz vseh močij, in večkrat so se vrnili nazaj, ker temu „patrijarhu“ se nihče ni ljubilo pogledat priti kaj, se na plan godi, in le počasi se je bližala splošnja gošta proti nam.

Ker pa tiger celi dan leži v svojem bivanju, zvečer pa stoperv gre na rop, in ker zvečer najbolj kervoločen, bilo je tukaj posebno gonjačem z največjo pozornostjo ravnati. Kako lahko se tiger, če ga le preveč zdražijo, obrne proti njim in jih neusmiljeno razmesari.

Vže začujemo vriš gonjačev in pa pasje
ajanje prav blizo nas, ko skoči velikanski
iger iz goščave in se hripavo tuleč plazi ob
obu germovja.

Puška počí, in krogla mu zdrobi prav
opolnoma prednjo taco. Tiger se spne na
adnji nogi, in se z nepopisljivem rojovenjem
berne tje, od koder je krogla priferčala. Pa
komaj je to storil, počijo puške ob vsej progi,
in krogle so se mu globoko zarile v belkasta
persa in trebuh. Preverže se, kobaca nekoliko
dalje in zopet obstoji, potem pa se hoče v
goščavo splaziti, pa več krogel ga zverne na
la, in v nekoliko trenutkih je izgergral svoje
življenje.

Gonjači stopijo iz germovja, in tudi lovci
se pridružimo k njim, in skupno odčudujemo
velikost in lepoto mertvega tigra.

Ravno smo menili, med tem ko bi gon-
jači zver raztegnili, mogočnega „kosmatincea“
od glave do konca repa zmeriti, ko nek
velik poleg mene stoječi pes vohaje vzdigne
„dolgonho glavo“, ježi za vratom in po herbtu
dlako, in kratko tuleče, jame lajati.

„Za božjo voljo, bežimo! bežimo!“ za-
upije gospod Webster; „v germovju —“

Nij skončal svojega svarila; v veli-
kanskem skoku skoči velik tiger iz germovja

in zgrabi z gobcem in kremplji enega izme
gonjačev.

Grozovit je bil jek ubozega nesrečnik
in zgrudivši se v smertnem strahu, zgrabi po
leg njega stoječega častnika Byrona.

Le en trenotek so se ljudje in živa
valjali na tleh, pa zver popade z grozovit
močjo svojo žertev, in odnese obadva nesreč
neža seboj v goščavo.

Mi smo stali kot okamnjeni na mestu, i
vedili smo vže naprej, da sta uboga nesrečnež
zgubljena, ker nobena človeška moč ne vzam
tigru njegovega plena več, ko vidim s
strahom našega Bujkota za tigrom v ger
movje skočiti; v slednjem trenotku se začuj
strel.

Vsi deremo, ne zmenivši se za nevarnos
v germovje.

Pa tu je bila naša pomoč vže odveč. I
prestreljeno glavo je ležala zver na svoji
žertvah; nesrečneža sta bila tako s kervij
oblita, da ju nismo razločili ali sta živa al
ne. Ko tигра raz nju odvalimo, vidimo, d
je gonjač silno razmersarjen in popolnom
mertev, med tem, ko je bil častnik Byro
nepohabljen in popolnoma zdrav, da še cel
opraskan nij bil nič.

Z največjo hvaležnostjo objame častnik

ojega rešitelja in mu iskreno zagotavlja, da tega ne bode nikdar pozabil, in na veke njegov prijatelj in dolžnik ostal. Od vseh prijateljev je iskreno pohvalo, ki jo je v tej dobrovoljnosti šaljivo zavračal in djal:

„Jaz sem prepričan, da bi bil gospod stnik v nasprotnem slučaju tudi to storil!“

Da bi še lovili, tega nij nihče več mislil. O gonjači jokaje in žalovaje zagrebejo svojega nesrečnega tovarša, in obema tigroma pro lepí koži, zajahamo čakajoče konje, in po noči vred smo dospeli na dom našega gosta.

Svečano sem obljubil v svojem srcu, se toli več takega lova, ki se mi je popolnoma ugrešen zdel, vdeležiti. Vsa krasota in veličina narave, ki je obdajala Vebstrovo posestvo, nij več dopadala, in vsa prijetna zabava nij zamogla nepopisljivi smertni krik uboga gonjača iz spomina zbrisati; donel mi je no v ušesih, in po noči sem v sanjah videl svojo razmesarjeno truplo.

O kako sem bil vesel, ko sem drugo jutro zopet stopil na svojo ladijo med svoje mlade mornarje, in kot bi bil ravnokar iz te smertne nevarnosti prišel, tako globoko se oddihnil, ko vstopim v svojo spalnico.

III.

Čas usidrenja v Bombaju nam je preko smo se nadjali, potekel. Doveršili smo k čijo in novega blaga naložili, mornarje so okrepčali njih prestalih terpeženj, in čas prišel za odhod.

Pa tu se je pokazala „zdatna težava“, me je vže dolgo časa skerbela. Bilo je ne hodno potrebno, da pomnožim število svojih mornarjev zopet do 26., ker tako bi nas vsa „roparska smet“ lahko premagala in uničila. Pa kje hočem v tujem, meni popolnoma znanem mestu dobiti toliko število zanesljivih ljudi?

Gospod konzul je reš storil, kar je mogel v našo korist, in akoravno sem dobro plač obljubil, vendar nijsem zamogel več kot nekaj angleških mornarjev nabrati. Vže od nek mi je bilo zoperno, raznih narodov mornarje na enej ladiji imeti, pa sila kola lomi, kar pravi stari pregovor. Konzul mi je tudi skop dopovedati, da, če prav vzamem drugih narodov mornarjev, vendar bode angleških večina, in ne bo nij bati takega razpora. Tudi mi je zaterjeval, da enaki slučaji dostikrat nastopijo, pa da se še čul, da bi mornarji drugih narodov svoje dolžnosti ne spolnovali.

Toraj sem vsprejel to, kar sem dobil; šest Angležev, pet Francozov, dva Šponjolca, dva Laha in en'ga Malajca; toraj sem imel 10 starih mornarjev proti 19 novim, in 16 Angležev proti 10. razrodnikom:

Britanija je še v luki usidrena ležala, menila je nekaj dnij pozneje odjadrati. Mi toraj zapustimo Bombaj, med tem, ko smo se še pri konzulu in častnikih Britanije poslovili. Posebno Bujko in Byron sta se iskreno ločila, in si obljubila na novič večno prijateljstvo. Kapitan mi je pa pri odhodu še rekel.

„Če se vam med potjo kaj pripeti, deržite se dobro, mi vas kmalo dojdemo!“

Naša prva pot nas je peljala v staro primorsko mesto Goa, ki pa je iz njegove prejšnje slave in bogastva daleč, daleč zaostalo, in ki je bilo nekdej ponos, sedaj tako oslabele portugalske vlade. Goa je lepo mesto z dobro in obširno luko, vendar raste sedaj po nje obrežju trava, in v zapuščenih ulicah ne srečaš družega kot vojake in pa menihe.

Opravilo v tem mestu smo kmalo izveršili. Poslednji dan pred odhodom pa me prosi kupčijski prijatelj gospoda Stove, da bi mu preskerbel in vzel seboj lepo svoto, dva Lack-Rupiena, našega denarja 134.000 srebernikov, in ju v Makov neki kupčijski hiši

oddal. Iz ozira na zasluge, ki jih je ta kup
mojemu gospodarju vže skazal, obljubil se
mu to, akoravno nerad, preskerbeti, ker
16. novih mornarjih, nijsem rad tolike svo
na ladiji imel.

Da bi pa kolikor moč skrivši dobil den
na ladijo, znosili so mi ga stari mornar
zgolj srebernjake v usnjatih mošnjah, skozi ok
v mojo spalnico. Drugo jutro nas je rume
solne vže na širnem morju pozdravilo.

Vožnjo smo imeli prav celo neugodn
slabo sapo, tako, da smo se komaj gibali,
da smo še le proti večeru zadnje gore iz pre
očij zgubili. Temveč sem imel pa časa svo
nove mornarje opazovati. Storili so radi svoj
dolžnosti, ubogali na mah povelja njih višji

Pa vže perve dni se mi je prijazno
petih novincev nenaravna dozdevala, ke
ljudje, ki stoperv par dnij skupaj žive, niji
tako splošno zaupljivi kot pa teh pet mo
narjev. Bili so obadva Laha Moro in Malar
obadva Španjolca Salario in Antonio, in Mala
Kidu. Sklenil sem jih na tihem opazovati.

Takoj prihodnjo noč sem šel pogost
mimo vseh čuječih, bodisi na krovu ali v ladij
in proti jutro sem jih opominjal, naj pazijo n
vsak še tako majhen zgodek, da mi ga na
znani, ter se vležem k počitku in zatisne

či, kot bi spal. Nekoliko ur pozneje pa na hem vstanem, in grem po perstih v rednji del, kjer sem onih pet novincev vže ečkrat videl vkupaj sedeti.

Tudi sedaj jih dobim vse vkupaj. Sedeli o na zviti vervi in se tiho pomenkovali. Jaz em tako potihem do njih prišel, da me niso reje opazili, da sem med njimi stal. Prestra- eni in v zadregi skočijo kviško, in me izne- adjeno pogledujejo. Jaz pa sem se delal kot i nič slabega ne sumil, „No, fantje, rečem jim mehljale, kaj pa imete kaj tako posebnega? otovo si kaj lepega pripovedujete?“

Da, kapitan“, odverne Moró, „mi se ve- elimo pripovedek, in mislim da to nij pre- ovedano.“

„Gotovo ne, dečko moj“ odgovorim. Pripovedujte si kar in kolikor se vam le jubi, in še jaz vas bom poslušal, da bom le as dobil k temu.“

„To nam bo v čast, gospod kapitan“, od- vori Moro hitro, „pravili vam bomo naj- pše povesti, ki jih vemo.“

Zapazil sem, kako je Malajc Kidu svoj imeni obraz skremžil in smeje svoje močne be kazal, pa jaz vsega tega nijsem hotel paziti, in sem se odstranil.

Vendar pa nijsem šel v svojo kajito,

ampak šel sem kermarja Lipeta poiskati, ki vže po navadi stal poleg kermilnice in pogledoval „vlačilne vervi“, in jih popravljal. Nek francoski mornar pa je deržal kermil.

„Lipe, kaj mislite“, rečem prav glasno, „al' so vodni sodi dosta zavarvani pri ta vročini! Potihem pa hitro pristavim: „Stop sami h kermilu!“

Lipe, prebrisana glavica me je takrat umel. Ne, da bi me pogledal, položi verig rok, vtakne nož za pas in stopi k možu kermilu in mu reče:

„Joan idi z Bujkotom v spodnji del, poglejta, če so vodni sodi skerbno ohranjeni, kapitan veli.“

Joan odide; Lipe prime za vertilo in vprašajoč pogleda.

„Lipe, kaj in kako mislite vi o naših novincih?“

Počasi in premišljeno mi odgovori: „Angleži so pridni in pošteni, Francozi tisto, onih pet rujavcev pa, Moro, Malari, Salazar, Antonio in Kidu, bodo pa gotovo in še kmalo viseli na jamboru!“

„Kako pa mislite to?“ vprašam ga ravno veden.

„Vse teh pet potepuhov jaz kar videti morem, in gotovo imajo kak ‚miš-maš‘ v kup

„Kako pa veste to?“ vprašam ga začuden, ker njegovo odkrito govorjenje me je iznenadilo.

„To vam bom sedaj povedal gospod kaptan“, reče Lipe. „Ko smo iz Bombajške ke odjadrali, opazim, da je Malaje Kidu s osom rudečega blaga skozi kajitino okno mahal; potegnil ga je v kajito in zopet pokazal skozi okno in mahal ž njim, in to je petkrat storil.“

„Pa zakaj mi tega takoj niste omenili?“ prašam nejevoljen.

„Čemu bi vas pred časom vznemirjal?“ mi mirno odgovori; „lahko, da sem se tudi motil, ker sem sumil, da znamenja pomenijo peti dan ali kaj enakega.“

„Peti dan?“ odvernem jaz zamišljen; to bode jutri, ker štiri dni smo že na potu. Ali še kaj sumljivega veste?“

„Le to, da vedno vseh pet izdajavcev glave vkupaj tišči, in to je mislim dovolj, moj sum vzbuditi.“

Jaz mislim nekaj časa čez to, in slednjič pristavim :

„Lipe, kaj vi mislite, al' bi bilo pametno, kakega starega mornarja za svet vprašati?“

„To bi bilo pametno“, odverne ta, „in

jaz bi djal, najpervo družega kermarja in Bujkota v tem vprašati:

Ta je šel preje s Francozom Joan vodne sode ogledat, bil je „premetena glav takoj je spoznal da se tu nekaj skrivne peče; on pusti, ko pregledata vse natanč Joana v predelu in pride sam do naju. Pove mu najim sum do teh pet novincev in vprašava, če je on kaj zapazil, kar bi bilo v jasnilo.

„Meni je ta soderga takoj sum vzbudi da ni kaj prida“, odverne Bujko resnobi „in spoznal sem takoj v prvih dneh, da je kak oddelek skrivne zarote do nas, ki morda namerava. Žalibog da njegove govori ne umem, ker med seboj govore le malajski jezik. Sinoči sem tudi pod Kidujevim bojem staknil malajski meč. Nocoj sem vzela in v morje vergel.“

Opominjal sem potem obadva kermar in Bujkota, naj pazijo na vsako gibanje te pet rovarjev, in naj vse posamezne stva meni sporoče. Drugi kermar, ki je ravno pristopil, mi tudi pove, da sta Laha skrivaj vzela eno puško, in se vadita novošegne popravi naučiti in ju vže spretno rabita.

Jaz sem vedel dovolj. Na tihem se velel, naj kermarja in pa Bujko stare mo

rje o preteči nevarnosti svare, in naj jih k
večji pozornosti spodbujajo. Orožnico in
odnik pa skerbno zaprem in zavarvam se
krivno zanesljivo stražo.

IV.

Približal se je peti dan. Ko solnce pri-
e z vso veličastjo iz vzhodnega morja, zapa-
no v ne preveliki daljavi bližajočo se ladijo,
smo jo takoj spoznali, da je to velik indij-
prâv, ena tistih plitvih pa velikih ladij, ki
je gotovo vsak videl, ki je v Indijskem
lju brodaril. Te ladije niso za težo, tem-
e pa silno hitro še o slabi sapi jadrajo.
kih ladij se edino le roparji posležujejo, in
r ugledajo kaj enakega, se gotovo na boj
pravijo,

Tudi jaz sem takoj storil vse, kar se v
ih slučajih storiti zamore, da pokažemo,
se kar tako lepo gotovo ne bomo podali.
iv pa je tudi vže tako blizo nas priplul, da
n je le malo časa k pripravi „obrambe“
ajalo. Vragi so noč dobro porabili in
bližali so se nam, da jih prav nič nijsmo

opazili, in so nas, da resnico povem, ponoma iznenadili.

To pa je bilo le mogoče, ker smo bili v Bombaju izdani, koliko dnij da bodem širnem morju, sicer bi jim ne bilo šlo pogojno iz pod rok.

Da si pa časa pridobimo, zapovem peti vsa jadra, kar jih je le na jamborih, akoravno smo imeli zelo slabo sapo, ve je bila Anglija izverstna plavka, in za n bil vsak trenotek neprecenljiv.

Med tem, ko je Lipe se zanesljivimi narji hitel v orožnico, da se moštvo oboro ko se drugi kermar napoti topove odkr jih v obran pripraviti, velim ostalemu mo jadra razpeti.

Med njimi sta bila dva najpridnejša narja, ki sta v tem trenotku še posebno spretnost pokazala. V trenotku sta stal „precinah“ da razvijeta pomožno je platno se urno v njunih rokah razvije pomislite si moj strah in začud, ko jadr plapoče kot zasztava na stolpu. Na mah nam da so bile „vlačilne in vezilne vev „razpošila“ popolnoma razrezane in r zlane. V teh trenotkih, ki nam je boj vže od blizo pretil, bilo bi ne mogoče, to s popraviti.

Komaj da zamorem mornarjema zaklicati, plapojoče jadro zopet zaderneta in pri-
a na krov, ko se začuje sem od onega
sta, kjer je imel drugi kermar topove raz-
staviti, novi hrup in trušč.

„Topovi so zabiti!“ glasilo se je od
eh strani, in ta novica je bila groznejša od
rve, ker le ti so nam zamogli zmago pri-
biti. V indijskih „prâvih“ je vedno mnogo
vilno moštva, in z daljnogledom sem za-
zil bližajočo se ladijo popolnoma nagnjeteno
olj roparjev; cenil sem jih najmanj nad
mož.

Če se roparjem toraj posreči našo ladijo
klopiti, bilo je jasno kot beli dan, da se
tem le trenotek ne bomo sili zamogli
aniti. Ker smo vozili seboj osem topov in
ed temi dva zelo velika, in ker smo za te
di razstreljive težke krogle pripravljene
beli, zatoraj bi zamogli sovražno ladijo še
reje, ko se nam toliko približa, da bi s puškam,
oj pričeli, ugonobiti, ali pa moštvo tako
zstreljiti, da bi morali sramotno pobegniti.

Pa ker za nas tolike cene topov rabiti
ismo mogli, bil je s tem dogodkom skoro
aš pogin zapisan v knjigi osode, in ko se
čuje ta krik, bilo je vse moštvo zelo raz-
arjeno.

V takih slučajih nas zamore le najsilnejša odločnost rešiti, in čutil sem se v teh osupljivih trenotkih do najskrajnega pripravljen in zmožen.

„Vse moštvo na krov!“ zakličem z močnim, nenavadnim glasom, ki je bil pa zbog razburčenosti v resnici gromovit, in kot bi trenil bil so vsi mornarji zbrani: „Dragi moji!“ odgovorim jim potem. „Raji razstreljim in požegnjam ladijo v zrak in valove, kot pa tem tolovajem v roke priti, da bi nas sramotne sme pustili poginiti. Pa še nismo prišli tako daleč, še imamo orožje v svojih rokah, in še mogoče, da se rešimo, ako vsi kar vas je svoj dolžnosti in naloge natančno spolnite. Ali smem na vas, dragi moji zanesti?! Ali vam smem zaupati?!“

„Da gospod kapitan!“ zakliče cel množica, enoglasno in z največjo navdušenostjo.

„Toraj dobro“, odgovorim zadovoljno. „Polastite se izdajalcev med vami, ki so naše topove zabili in jadra razrezali! Saj jih poznate!“

Pri teh besedah pogledam pred menoj stoječega Laha Malarija serpo v obličju. Takoj je zapazil, da je spoznan, pa „spak“ je bil tako zvit in zveden, da je bliskoma dobil za se videzno opravičenje.

On namreč hitro stopi pred me, in reče
no: „Kapitan, to je nepotrebno! Med
aj zbranimi je le eden izdajavec; vže dolgo
ga opazoval, in prepričan sem njegovega
ja; ta je!“

Med tem, ko to izgovori, zgrabi urno
ega sodružnika, Spanjolca. Salarija, in
tako silo sune proti meni, da se je ta k
im nogam prevergel, in tako iz nenadjeno
rišel nad Salarija ta napad, da je ta po-
oma vničen obležal na tleh, nobene bedede
žen.

„Odgovori nesrečnež!“ zaupije Malari
jim. „Al' nijsi ti pretekle dve noči topove
?“

Pri teh besedah Salario obledi; kmalo
e mu zaziblje sovražen smeh krog ust;
i kviško, pogleda serpo Malarija v oči in
i: „Da, hinavec! jaz sem jih v resnici
pa zakaj sem jih? Zato ker —“

„Zato, ker si ti izdajalec, potepuh, tal in
aj, ki smert zasluži!“ zavpije Malari,
tem, ko seže za pas po pištolo, in preje
a je mogel kedo zavrniti, jo sproži, in
jol se mertev zgrudi na tla.

„Vi vidite gospod kapitan, da nijsmo vsi
alci!“ reče potem meni temnega obličja!

„Le počakajte, da bije ura terdega boja prepričali se bode o naši vdanosti“

Mornarji oplašeni odstopijo nekoliko rakov, ko se Španjol mertev zgrudi; tu — to moram obstati — nijsem takoj v kaj početi.

Lipe, naš verli kermar pa stopi hla kervno poleg njega in mu odverne:

„Malari, da si vstrelil svojega sokriv to nam jasno priča o tvojem zadolženju ti si morda svojega sokrivnika usmertil sovraštva, ali pa si se bal, da bi ne bil kaj povedal, ali pa na našo stran stopil. Kapitan, če slušate moj svet, p vse štiri izdajalce, Malarija prvega, z in zapreti na varni kraj; ko zmagam žajočo se tolovajsko druhal, potem i dovolj časa izdajalce kaznjevati“

„Zvezati? Mene?“ zakliče Malari je! Prijat'ljji k meni! Ne bojte se ničesar zavezniki so tu!“ Se silnim skokom s kroga mornarjev in potegne s hlačnega novo pištolo.

Ravno sem segel po meč, da izd kaznim, pa ta pomeri svitlo orožje na in sproži. Krogla mi posname nekoliko z lasmi in se zapiči drugemu kermarju za menoj stal, v ramo. Malari skoči na

bi v morje skočil, pa jaz ga z mečem za-
nem v „mečo“, in zverne se z glasno kle-
tvo na krov.

V malo trenutkih je ležal zvezan na tleh ;
li Moro in Antonio sta bila premagana in
vezana. Tirali so jih skupno v predel in jih
bro priperli. Malajc Kidu pa je zginil.

Sedaj pa je bil tudi skrajni čas, da
islimo na boj, ker prâv se nam je videzno
žal.

Akoravno sem spoznal pretečo navarnost,
ndar sem lahneje dihal, ko sem imel izda-
ce popolnoma v svoji oblasti, in ko so vsi
gi novinci odločno na našo stran stopili.
oraj se vsaj na ladiji nij bilo ničesa bati.

Novo upanje in navdušenje se nas je
lastilo, in veseli so pošteni mornarji hiteli
delo.

Naj prvo smo razpeli močne „priklopne
reže“ čez ograjo od vervi do vervi. Za tem
o potegnili kot mož visoko iz „konopcev
stoječo steno, kar je posebno imelo so-
ažnike zavirati, da bi na krov tako z lehka
prišli. Preiskali smo natančno vse topove,
o bi ne bilo mogoče, vsaj nekatere zopet v
rabo zboljšati. Pa žalibog, da so lopovi
oje delo dobro doveršili, in čudil sem se, da
zamogli vse to tako skrivaj storiti.

Bujko, ki se je vsakega dela z vspehom polotil, prinese vertalo, dleto, kladivo, kleščice in različna svedra, in se je prizadeval žebelj in železo iz užigalnice izbiti, pa kakor se je poslej kazal, zamanj. Pustim ga pri njegovem poslu in grem med mornarje, ki so s ravno orožje delili.

Vsakteri je prejel dobro novo puško in šest patronov, k temu tudi meč. Na več krajih smo tudi za ograjo dolge bate razpostavili, katero orožje je silno potrebno, ako hoče ropar ladijo priklopiti. Zaboje se streljivom pa je stal poleg velike jarbole. Tudi polvico „petard ali bomb“ sem velel v dobro senom natlačenih zabojih na krov prinesiti na pripravno mesto postaviti.

Vsakteremu sem odkazal svoje mesto, iz jeklene odločnosti na obličjih sem spoznal, da se bodo moji mornarji do zadnjega dne neprestrašeno borili.

Med tem časom pa sapa nekoliko raste, in upal sem, da bo še močnejša. Zato sem ukrepil, da bi razpel še ostala jadra, zakar se taka indijska ladija ne upa da od obrežja, da bi odšel na širno morje.

Zatoraj velim svojim ljudem razjadra, in kmalo so se odvila pod urnimi kami. Zapovem tudi ladijo močno zakerni.

in se v širno morje spustiti. Pa akoravno je mož kermilo prav zelo zavertil, vendar se ladija nij ganila iz svojega teka; jadra so sapi odjenjala.

Lipe je vse to skerbno opazoval, in se jame silno jeziti: „Za vraga, kaj je to? Je-li smo začarani?!“ Pa še, ko je to govoril, hiti v skoku proti rilcu, in vgrabi med potjo dolgo močno sulico, ki je ob jarbolah slonela.

Urno se sklone čez ograjo, in slednji trenotek se začuje rzko upitje. Lipe poprime sulico z vso močjo, potegne kviško in sedaj stoperv vidimo, da Malajc Kidu na njej visi. To je bil grozovit pogled, ko je Lipe na sulici nasajenega Malajca, ki mu je persa „skoz' in skozi“ proderla, nekoliko časa se svojimi močnimi rokami držal nad vodo, tako da smo vsi videli v smertnih bolečinah zvijajočega se Malajca na sulici trepetati.

Sè studom verže Lipe čez nekoliko truplo se sulico vred v morje, in počasnih korakov pride k meni.

„Idajavec bil je od zvnaj oklopa skrit, n je ves čas naše vlačilne in deržalne vervi prerezoval. Žalibog, da je vže dosta škode napravil. Vraga!“ zakliče iznenadjen in vzdigne oko kazaje kviško, „tu že pada prečina ma-

lega jadra žnjim vred na krov, skerpci odjenjujejo, drugo jadro pada!“

Tu smo stali in obupni zerli na razderajoča jadra, prečine in vervi, in naša ladija se je, mesto pred krepko sapo ploveča, počasi gibala dalje. Kar je bilo pa še najhujše, ker škode, ki je bila v resnici silna, takoj popraviti nismo zamogli, ker tolovajska ladija se nam je vže toliko približala, da so najboljši strelci zgrabili za puške. Tudi Bujko vzame svojo dvocevko in hiti v čuvajev koš na jربولo, kjer se je skerbno in pozorno skril in zadelal.

Vže smo tudi ptujko natančno lahko opazovali. Krov je bil prenapolnjen gerde, ostudne, v najrazličnejih in fantastičnih oblačilih opravljene druhali. Ta, ki je bil prej ko ne njih vodja, bil je v rudeče vojaški obleki angleškega stotnika, in na glavi je imel bliščečo dragonsko čako. Koliko poštenih mornarjev so vže ti lopovi pomorili, prej da so si prisvojili vsa ta različna oblačila.

Večina druhali je obstala iz Indijancev in Malajcev, vendar sem med njimi tudi evropejska obličja zapazil. Žalibog, da se to pogosto pripeti, da se Evropejci, spoznavalci Kristusovega nauka, pomešajo

med sodergo Malajcev in Kitajcev, in skupno ropajo in more svoje lastne rojake, in jih mučijo najgrozovitneje. Še celo nek Anglež, kermar Angležke ladije, slovel je pred nekoliko leti kot najprederznejši ropar v teh vodah, in je bil radi svoje surovosti do vjetih tako razupit, da ga je vse sovražilo. Ko je nekoč v Goaški luki stopil na suho, spoznali so ga mormarji neke danske ladije, in so ga, ker ga je le malo tovaršev spremljevalo, v grozovitem boju vjeli, in slednjič na kolu spekli. Od takih nečloveških pošastij toraj mornar ne more nikake milosti pričakovati.

V.

Ker je bil drugi kermar hudo ranjen in se boja ni mogel vdeležiti, ostalo nas je dvajset mož v obrambo naši Angliji, in ker smo vedili, da nam le zmaga ohrani življenje, zatoraj smo jaki in pogumni zerli nevarnosti v oči.

Ptujka se nam je vže za nekoliko „vozlov“ približala; videli smo pošastna obličja divjakov, orožje se jim je svetilo, in njih tulenje se je vže čulo. Kar počí verhu

jarbole, in videli smo, da se je eden izmed roparjev zvernil. To je storil Bujko raz svojega zavetja, in zapored je pošiljal dobro zadevajoče krogle v sovražne verste.

Tudi drugim mornarjem zapovem enako storiti.

Izverstno so nam služile naše dobre puške, in ker smo bili mi veliko višji od sovražnika, smo zamogli gotovo meriti nanj in preje, ko nas je on le doseči zamogel ubili smo mu kakih 12 mož. Tudi roparji so jeli streljati, pa slabo merjeni streli nam ničesa niso povzročili, ker krogle so ferčale daleč mimo nas, in Bujko je še vedno dobro zavarvan pošiljal smert med sovražnike. Pa Malajci so pričeli z ostrupljenimi pšičami na nas streljati, in to je bilo nevarnejše od smodnika. Ena teh pšic zadene nekega Francoza in ga le lehno opraskne po roki, in vendar mu jame roka tako otekati, postane černo siva, in v malih trenutkih je izdihnil svojo dušo.

Skerbno se toraj skrijemo za ograjo in zadelamo s tem, kar je bilo pri rokah, ter iz zatišja streljamo na napadnike. Da bi le en top zamogel rabiti, v kratkem bi bil vso tla sodergo v morje pogreznil; tako pa je bilo le vstrajnosti treba.

Roparji priplovejo prav blizo nas, pokrijejo se za močno ograjo svojega „práva“, nas obsujejo s celo ploho pšic, ki so jih tako spretno v krogu na nas špuščali, da so od zgor na nas letele. Pred to novo nevarnostjo smo iskali za prvo z jadri in platnom odeti zavetja, pa pšice so tako na gosto in vstrajno letele med nas, da je vendar nekoliko mož padlo ostrupljenih na tla.

Še ganiti se nihče nij smel, ker ko so ji rumeni vragi le klobuk, čelo, ali kak drug del telesa zapazili, priferči vselej cela tropa teh presnetih ostrupljenih pšic nad to. Raz krov pa zopet nijsmo smeli, če nijsmo hoteli v poslednjih trenutkih zvezani na svoji lastni ladiji biti.

Gotovo bi bil pa ta čudni boj naša poguba, ako bi si jaz še o pravem času neke zvijače ne bil spomnil.

Splazim se po vseh štirih za ograjo do kermarja Lipeta, in mu naročim svoja povelja. Veselo mi z glavo prikima, ko skončam in obadva potegneva, na trebuhu ležeča, dva zaboja, v katerih ste bili dve petardi, prav terdo k ograji. Skerbno odpreva pokrova, in oprostiva razletljive bombe njih zavitja. K eni se stisne Lipe, ki je tako

težo kot te bombe z lchkoto vihtel, in poleg druge naš tesar, ki je bil tudi pravi velikan, in ju še posebno podučim o ravnanju tega zelo nevarnega streljiva.

Potem zapovem, ko si je moštvo eden drugemu na tihem klicalo, počasi streljanje opustiti, in posrečilo se nam je. Roparji, misleči da je moštvo na naši ladiji vže pomorjeno sè strupenimi pšičami, jeli so eden za drugim svoje rumene buče iz za ograje moleti, in ko iz naše ladije nikakega strela, šuma ali družega glasu nij bilo čuti, prikaže se tudi dragonska čaka poveljnikova.

Njegov klic se začuje, in naenkrat je bilo na roparici vse živo. Po bliskovo zaženo tolovaji gotovo kakih deset krevelnjev ali priklopnic na našo ladijo, in vlečejo iz vseh močij za močne vervi, da bi obedve ladiji, popolnoma vkupaj staknili.

Kermar pa je vse to početje gledal se sovražnim smehljanjem, kako se roparji napenjajo, da bi na našo ladijo prišli.

„Tako je prav, druhal brezverska!“ mermral je pred se. „Le vlecite in napenjajte se kot žaba proti volu. Mi vam bomo kmalo pokazali, kaj se pravi poštene ljudi napadati!“

Ladija se močno strese ; ladiji ste vkupaj

terčili. V tem trenutku pa zakličem z močnim glasom: „Petarde nad sovražnika!“ in močna mornarja veržeta osodepolne bombe v roparico.

Dvakrat zapored se zrak zbog silnega poka petard močno strese, in Anglija se silno strese in nagne.

Ko pa pogledamo v roparico, odpre se našim očem grozovit prizor. Kupe razterganih trupel je ležalo na krovu, in le kakih deset roparjev je ostalo pri življenju. Ladija pa je dobila veliki luknji, skozi katere je voda se silno močjo bruhala.

Akoravno so se ostali roparji v grozovitem položaju nahajali, vendar so imeli še toliko zavesti, da so poskakali v čoln, ki je bil pri rtu plajoči ladiji priklenjen, in ravno, ko se je ta verteča z vsem kar je na njej ostalo, pogreznila, veslali so po bliskovo od osodepolnega mesta.

Mi smo jim še nekoliko krogel v slovo poslali, in en Malajec se zgrudi zadet v čoln, pa tovarši njegovi ga kot nepotrebno robo razženo v peneče valove. Na preganjane pa sedaj nij bilo misliti, ker mi smo sedaj, ko smo se z božjo pomočjo roparjev oprostili, sami seboj imeli obilo opraviti.

Zapazil sem, da je naša ladija zašla

v enega onih tokov, katerih je ob indijskih obrežjih veliko. Tok je bil močan, in naša ladja je naglo dervil proti obrežju, pred katerim je ležal dolg skalovit otok. Ako se nam ne posreči, da pridemo iz tega toka in dojdemo v širno morje, in naša ladija zadene ob tako skalo, nas nič pogina ne obvarje.

Pa to je bilo pri oslabeledi sapi zelo težko, posebno ker so nam izdajavci najboljša jadra uničili, pa tudi moruarji so bili zelo utrujeni od prestanega boja.

Tako smo prišli, ko smo vže mislili, da smo rešeni, v novo, morda še hujšo nevarnost, in sedaj je veljalo, ko smo svoje življenje pred roparji rešili, ladijo pogina obvarovati.

Pa ta misel je bila laglje storjena, ko izveršena, ker tok nas je jel s tako silo gnati proti obrežju, da nij bilo misliti na izboljšanje jadrila in se s pomočjo tega rešiti. Edino, kar se je še storiti zamoglo, bilo je sledeče:

Jaz zapovem mornarjem veliki čoln v morje spustiti; vse kar je ostalo še premočeh, skoči vanj, jaz pa ostanem sam na krovu. Verv, ki je bila privezana ob ladjo in čolnu, naj bi nas toraj rešila.

Čoln odvesla, verv se napne, in mor

mornarji se vpro s čeznatornimi močmi v vesla, kot bi šlo za življenje in smrt.

Pa kaj zamore slaba človeška moč proti toliki vodni sili? Ladija nekoliko postoji, da potem še z večjo naglostjo plove proti obrežju, in po dolgem trudapolnem delu velim mornarjem nevspešno delo opustiti. Omagani in utrujeni stopijo zopet na krov, in ladija gre svojo pot, kamor jo nosi deroči tok.

Kazal sem vzlic mornarjem kolikor moč nevstrašno, pogumno obličje, pa gledali niso name, vsaj je vsak uvidil gotovi pojini, in bral sem jim obup na bledeh obrazih.

Saj je bilo pa tudi v resnici žalostno, po grozovitem boju s tolovaji, ko nas je le največja pogumnost rešila, sedaj „jamerno“ v valovih poginiti, in kar bi bilo še hujše, priti neusmiljenim Malajcem v roke, ki po vsem tem obrežju stanujejo, in ki vse „razrodnike“ grozovito terpinčijo, če jih vjemo.

Nič nam nij ostalo, kakor nevstrašno čakati svoje osode, in če bi se naša prelepa Anglija jela potapljati, urno v pripravljene čolne poskakati, orožje in živež seboj vzeti in si vsaj življenje ohraniti.

Ko velim vse to pripraviti, mislil sem, da bodo mornarji kar obupni tekali sem in

tje, in popolnoma sem bil ginjen, ko vidim moško serčnost in odločnost svojih podložnih. Nobeden nij tugoval in se pritoževal, nihče nij tarnal nad svojo osodo, in še z menil se nij nobeden za svoje lastno premoženje, da bi ga rešil.

Vže smo videli sive skale pred seboj, pa na enkrat se tok zavije in nas plavi krog otoka v široko odpertino med suho zemljo in otokom, ki je ločil obadva vsaksebi. Ta odpertina je bila kakih tisoč korakov široka, in na peneči vodi smo spoznali, da mora to dno zelo nevarno za ladije biti, ker sem in tje so se vzdigovale posamezne skale iz morja.

Med tem ko mi tu stojimo in se ogledujemo, in skušamo s kermilom ladijo v globokeji vodi obderžati, zapazimo, da ladija brez kakega videznega vzroka vedno bolj počasi plove; kmalo nato se ladija na lehno strese, in obstane popolnoma, — Anglija je obtičala na „peščenem produ“ ali blazini.

Tu smo toraj ostali sredi te morske ožine, in gledali eden drugega vprašajoč v lice, vendar pa nikakor nijsmo obupali.

V prvih trenotkih nam nij pretila nobena nevarnost.

Ladija je tičala terdno in nepremak-

na peščeni blazini, jadra so bila vsa zmergnjena, morje je bilo mirno, in le na ko so spirali mirni valovi našo ladijo, in nij nikake luknje prejela, v tem smo se mo prepričali. Sapa je bila slaba, krog krog vse tiho in mirno, in nikjer ne duha sluha takega človeškega bitja. Solnce se vže zelo nagnilo, v dveh urah bode zato, in ta čas nam je bil predrag, da bi ne porabili.

Perva naša skerb je bila, zvediti, če na otoku nij nobenega sovražnika. To je Bujkotova skerb. Vzel je dva tovarša, in dobro preskerbljeni z orožjem odin na otok. Ostali pa se spravimo nad topove, da jih zopet popravimo, ker le nam dajo moč za obrambo, in da kličemo jadrajoče ladije na pomoč. Po dolgotnem trudu se nam posreči pet topov izbiti njih „zatvorov“, med temi enega najljih. Rapostavimo jih na razne strani, in bijemo z razstreljivimi krogli. Ko solnce se verne se Bujko se spremljevalcema ladijo.

„Otok je sedaj popolnoma prazen, pa je nij bil“, odgovori na moje vprašanje otoku.

„Kako naj to razumem?“ pristavi hitro. On pa takole jame pripovedovati.

Vsi trije se rijemo skozi gosto gozmovje po otoku, med tem, ko smo se vedno obrežja deržali. Kmalo pridemo do skrajnega konca, in tu opazimo zibajoči se mali čoln ob bregu. Jaz velim svojima spremljevalcema, da naj stopita na neko višino in naj ondi stražita, sam pa se hočem do čolna plaziti in se ga polastiti. Pa kakor hitro dospem na ona dva na višino, začujem krik in da strela zapored, in v slednjih trenutkih hištirje na pol nagi Malajci mimo mene, poskočijo v čoln in urno odrinejo.

Jaz nijsem hotel kervi prelivati, ko morda, da bi bil ubil kake dva, vseh pa gotovo ne, in bitim svojima tovaršema na pomoč, ki jih nijsem nič mogel viditi. Dobil jih na oni strani griča, stoječa poleg mervega trupla; hitro stopim bližej in sè strahom spoznam, da sta ustrelila neko malajsko babo. Pustimo jo ležati in preiščemo ostali otok, pa ne najmanjšega sledu človeškega bivanja nijsmo opazili na njem, vernemo se po drugi strani nazaj.

Ko Bujko neha pripovedovati, pravi naš kermar Lipe: „Pač nij nobene škode, če je ena malajska baba manj na svet

er te vražje babe so kervoločneje na Ev-
opejce kot njih možje, in lahko bi vam
veliko povedal o grozovitosti teh hijen.“

Jaz toraj vse preskerbim, kar je bilo
arnosti potreba, da bi bil pa tudi na otoku
ako stražo postavil, tega pa nissem mogel
tudi nij bilo potreba, ker smo s prostim
esom prostor med ladijo in ujim razvideli.
azstavil sem po noči močne straže, ker
edel sem, da imamo prav kmalo kak napad
alajcev pričakovati. Iz otoka pregnani
vjaki so svojim rojakom sporočili vest, da
no mi tukaj, in če nam nobena pomoč ne
ide od kod, potem smo jim gotovo žertev.

Kermar Lipe dal je vsa „odpertja“
bro zapreti, priklopne mreže popraviti, in
starih jader je črez zadnji del ladije
ustil streho razpeti, ki nas ima proti stru-
nim pšicam varvati.

Tudi veliko družih potreb je skušeni
pe vredil, ki so nam bile zelo koristne.

Med temi pripravami pa se je po-
lnoma stemnilo; južno nebo je vzrastlo v
oji stari veličasti, svitle mnogobrojne
ezde so se lesketale v morski globočini,
nič nij kazalo na kako izdajo ali za-
atni napad, ki nam morda v tako veli-
stni noči preti. Vse je bilo tiho in mirno.

Vzlic mojim ljudem sem se silil mire ostati, pa ko napoči noč se svojo temo, vleže se mi skerb za to, kar mi je zaupanega vedno težje na serce, in spanje me obiskalo.

Proti roparjem smo se sedaj, ko smo topove zopet vporabili, pač smeli postaviti in se brez skerbi meriti z njimi, da bo prelepa Anglija tu v ti nevarni vodi z vse svojim dragocenim blagom, z veliko svoj ptujega denarja, ako nam Bog ne pošlje kmalo pomoči, propadla in se potopila, pa še celo žertev divjih Malajcev postala. Ta misel mi je napravljala največjo žalost in tugovanje.

Pa kaj vsa tuga in tarnanje pomaga? Vdati se moramo v božjo voljo in storiti svojo dolžnost, vse drugo pa Bogu prepustiti.

Z orožjem v roki se vležemo k počitku, pa noč je potekla v najlepšem miru, in solnce izstopi v svoji veličasti iz neizmerne morja, bili smo vsi novo okrepčani, no oserčeni, in sklenili smo, dokler nam bo slednja kaplja kervi po žilah tekla, delati za svoje oproščenje.

Ker nam je pa čas le ostajal me nasprotno, velim vjetnike, Malarija, Moro

Antonija pred zbrane mornarje pripeljati (se razume da posamezno). Jamem jih spraševati, pa vragi so terdno tajili svojo krivico, in se popolnoma nevedni delali, sploh pa nihče nij hotel se Malarijem v zvezi biti, akoravno se je Malari, ko je bil premagan zdatno izdal.

Meni pa je bilo na tem ležeče, zvediti če se imamo še kakenga napada bati, in kako daleč seže ta zarota zoper nas. Ker pa izdajalci nijso hoteli ničesar ziniti, bilo jih je prisiliti treba.

Moro in Antonio sta bila zopet v zapor odpeljana, Malari pa ostane na krovu, čuvan z napetimi puškami, in zvezan na rokah in nogah.

„Jože!“ zakličem tesarju. „Dobite dva terdna konopca in poleg teh dva krepka moža.“

Moža sta takoj izstopila zmed okoli stoečih, tudi konopca sta bila kmalo pri rokah. Malari opazuje vse to se skerbni pogledom, in ko velim konopca krog ene prečini privesti, obledi. „Kapitan“, reče naglo, „al' vse to meni velja?“

„Uganil si, dečko moj!“ odvernem mirno. „In kaj mislite z menoj storiti?“ vpraša. „Ker nikakor nobeden izmed vas treh ničesar ne pove“, pristavim malomarno,

„toraj ne vem boljšega s teboj in tovaršema pričeti, da vas za noge obesim na to prečino, in ti si prvi na versti. Primate ga!“ Mornarji ga primejo in tirajo do visečih konopcev.

„Tega ne smete in ne bodete z menoj storili!“ zaupije Malari ves razsebe; „jaz protestiram zoper to!“

„To znaš zaradi mene desetkrat storiti“, odvernem popolnoma mirno, „obešen boš pa vendar le. Na ti ladiji sem jaz gospodar, in storim kar hočem!“

„Dobro“, zaupije Malari, „le obesite me, maščevanje zaradi moje sramotne in krivične smerti pa vam ne odide!“

„Aha“, odgovorim smeje, „toraj ti nijsi edina kača, ki nam preti in nas zalezuje. To-liko bolje, da te imamo v svoji oblasti. Obe-site ga!“

S konci konopca zategnejo mornarji njegovi nogi, potegnejo kviško in spuste; Malari visi z glavo na vzdol na prečini.

S prva jame grozovito se zobmi škri-pati, verti oči na vse strani in terdovratno molči. Ko mu pa žile černo zateko po glav in za vratom, in ko ustnici postanete črni in ko ga oserčje sili zadušiti, jame se premeta-vati in se zvezanimi rokami mahati kro-

sebe, in slednjič jame obupno kričati: „Odvežite me, vse vam bom povedal!“

Jaz velim konopca odvezati, in nezaveden se zgrudi na tla. Ko se zopet toliko zave, da vstane in se sklone, grem k njemu in mu rečem.

„No, dečko moj, zdaj pa le govori! Pa zapomni si, če se boš legal in na kako moje vprašanje ne odgovarjal, pošljem te zopet na prečino, in dam ti svojo besedo, da te to pot ne bom pustil odvezati!“

Nato pripoveduje ničemernik, da on in njegovi tovarši spadajo k daleč in široko razširjeni zaroti, ki ima po vseh indijskih lukah svoje ljudi, in da nje število tisuče premore. Vže v Bombaju so njih ogleduhi našo ladijo opazili, in naš pogin je bil vže sklenjen, pred ko smo Bombaj zapustili. Naj bi bili storili, kar bi hoteli, tem vražjim tolovarjem ne bi zamogli uiti, ker kar oni enkrat ukrepijo in zasledijo, ne puste kar tako zlepa iz svoje oblasti. Če pa njega in njegova tovarša spustim in jima dam čoln, da zamorejo iti do svojih, hoče zagotoviti, da če mu jaz obljubim, da prepustim njegovim prijateljem brez vsake obrambe, ki je tako vsaka zamanj, ladijo z vsem premoženjem in imovino, toraj hoče on

mene in vse mornarje nepoškodovane v Goa dovesti, in ne en las se nam ne bo zakrivil.

Ko izdajalec ta predlog pove, smeje se vsa posadka in z njegove velikodušnost norčuje.

„Malari“, odvernem mu jaz, „ti si zelo velikodušen in usmiljen, da bi nam svojo prijaznost predal. Pa žalibog, da si vže ubogemu Salariju svojo prijaznost dobro poplačal, in kaj takega se imamo tudi mi od tebe nadjati, zatoraj nam dovoli, da se še nekoliko posvetujemo in pomislimo, prej ko tvojo dobroto in milost prejmemo. Idi le v svojo ječo nazaj, in kakor se bo nam godilo od tvojih tovaršev, tako bomo mi tudi tebi povernili.“

Malari maje z ramami in pristavi: „Jutri o tem času bodeite grenko obžalovali, da niste mojega predloga sprejeli. Vendar pa sem še vedno, dokler se boj ne prične, pripravljen, storjene pogodbe ponoviti in spolniti. Ne bode še poldan, in vže bodo moji prijatli tukaj!“

VI.

Pustim ga zopet odpeljati, in komaj da je bil zopet skerbno pripert, vže se je jelo njegovo groženje spolnovati. Opazili smo ob

skrajnem koncu otoka dva bližajoča „prava“, ki ju je tok ravno-proti nam gnal. Da to vodovje dobro poznajo, pokazalo se je, kako so se zvedeno tudi pod vodo skritim skalam ogibali, in zopet v tok kermili.

Pripravili smo se za boj. Ko se nam tolovaji z veliko prederznostjo približajo za nekoliko vozlov, potegnemo angleško zastavo kviško. Takoj potegneta obedve roparici črni zastavi. Vragi še prikrivati niso hteli, svojega namena,

„Napovedali so nam vojsko!“ pravim jaz mornarjem, „toraj le na delo, in pošljite jim tri dobre krogle v pozdrav!“

Trije topovi zagrome, da se ladija in zrak potrese, dve granati sikneti prav blizu ladij v morje, tretja pa zadene nizki bok prve roparice, in ker se med tem razstrelji, razruši tako popolnoma lahno delano ladijo, da se takoj nagne in jame potapljati. Ker pa je bilo morje plitvo, in se ladija nij globoko progreznila, gledal je verh jarbole s črno zastavo iz vode.

Na ta drog oprijelo se je najmanj kakih dvanajst Malajcev potopljenega „prava“; pustili smo jih v miru, ker njih pogin je bil tako ali tako gotov, ker breg je bil predaletč oddaljen, da bi ga plavajoči dosegli.

Mi obernemo toraj naše topove proti drugi roparici, ki se je zdaj z jadri pokrila. Tudi neka majhna ladjica se je napolnila z Malajci, in akoravno je imela vže tako preobilo jader na svoji jarbolci, vendar so še v nji sedeči z vseh močij veslali in skušali našim krogam uiti.

Naš Bujko je znal izverstno meriti, in on je vladal največji top. Z veliko pozornostjo je tega obernil za begočo roparico, ki je „vse sile napela“ da bi ušla, pa naš Bujko ji pošlje dve polni granati, in ta vražja malajska roparica se je krog sebe verteča potopila. Druga dva topa sta merila na manjšo ladjico, pa ker se je ta vže zelo odstranila, jo je bilo zaradi nje manjšine, zelo težko zadeti, in še Bujko ji je edino le nekaj jadril odstrelil; ladjica pa je po bliskovo ferčala proti suhi zemlji.

„To bi bila predigra“, reče kermar Lipe, „pravi ples pa se bo še le pričel, ker število teh rumenih vragov je brez konca!“

Imel je prav. Malo ur pozneje prikaže se veliko število černih pik sem od obrežnega morja, in prav kmalo smo spoznali, da je to celo število malih čolnov, v katerih je bilo kakor smo pozneje videli, po trideset rumeno-kožcev.

Lipe gleda zelo temno to prihajajočo
 lotilo“, in mi reče: „Kapitan, če premiš-
 jem in prevdarjam to druhal, tak jih je to-
 ko, da jih na vsacega nas pride po 40. Če
 tudi polovico potopimo, vendar druge po-
 vice ne moremo nazaj deržati, da bi nas
 priklopili, in kje nam je mogoče brez-
 evilno množico na ladiji zmagati? Če ste
 em zadovoljni, tedaj bi svetoval, da si „zadnji
 el“ dobro vterdimo in zagrado, v to terd-
 javico se potem poskrijemo, in tudi topove
 boj vzamemo. Vsa odpertja na krovu in ob
 ranah moramo skerbno od znotraj zapreti,
 le tako nam je moč ta neštivilni napad
 remagati.“

„Ta misel je dobra“, odvernem jaz,
 storite, kakor le hočete, dam vam popolno
 blast zato.“

Takoj privale vneti mornarji zabojev in
 odnih sodov v zadnji del, nanosijo vsake
 erste šare v kupaj, in s tem nāpravijo močno
 agrajo, za katero postavimo vse topove, in
 i dobimo najhno, pa varno zavetje v tej terd-
 javici. Vsa odpertja zaperl je tesar skerbno
 d znotraj, tako, da se je v ladijo skozi eno
 amo odpertino zamoglo dospeti, in še ta je
 ila v naši terdnjavici blizo kermila.

Komaj, da smo vse to storili, vže so nam

bili tolovaji tako blizo, da pričnemo s topovanje streljati.

Kakor kače, tako so se ugibali malajski čolni njim nasproti sikajočim krogla. Da je le krogla en čoln zadela, vže so ostale same razvaline razbitega čolna, in pa mrtva razmesarjena trupla. Pa ti vražji Malajci so se tako spretno ogibali in svoja mesta menjávali, da smo komaj četerti del čolnov zdrobili.

Kot bi jih bila sapa prinesla, tako hitro so bili rumenokožci tu, veslali so terdo do ladije, kamor jim mi naših krogel nijsmo mogli pošiljati.

„Sedaj pa le pozor“, zakličem svojim ljudem, nevstrašenost in stanovitnost naj vabode geslo! V ladijo ne morejo, raz krov ji bomo pa vže odbijali!“

V slednjem trenutku vže pridere na številna truma roparjev čez ograjo in se zapodi proti naši terdnjavi.

Pa ravno tega trenutka smo pričakovali.

Mi sprožimo vse topove, ki so bili sè skanim svincem in razstreljivimi krogla mi biti, vse naenkrat, in ko se dim razkadi, b je cel krov prenapolnjen mrtvih in ranjenih in k večim ostudno razmesarjenih tolovaje. Večina je bila malajskega plemena in marskdo je še deržal v najhujšem strupu varje

„kris“ (plamenu podoben meč), v svoji mertvi roki.

Kar merzelo nas je pri takem pogledu, ta razmesarjena roparska druhal se nam je studila prav do celega, in bila je strašna misel, pasti takim pošastim v kremplje.

Grozovita morija, pri kateri je več kot 50 Malajcev življenje pustilo, in pa gromenje naših terdo nabitih topov je tolovaje nekoliko časa osupnilo. Vesljali so krog naše nepremakljive ladije in grozno tuleči streljali strupene pšice na nas pa mi smo bili pod dobro platneno streho, in nobena nas nij zadela.

Ko pa Malajci uvidijo, da je njih početje brezuspešno, jamejo na našo terdnjavo plezati, in priklopne mreže se svojimi meči razrezovati. Pa kjer se je le kaj rumenega prikazalo, berž je počila puška, ali pa je padel bat in sulica po tolovajski buči, in eden za drugim se je prekucnil tuleč v morje. Pa to delo je bilo za nas vendar le zelo težavno, ker nas je bilo malo, teh vražjih roparjev pa kot listja in trave, posebno še, ker so lopovi vedno skušali čez krov podreti, in smo jih mogli tudi od ondod vedno odganjati.

Poldan je moralo biti, ko roparji nekoliko prenehajo v svojem silovitem napadu, in zadeti tuleč vesljajo krog naše ladije, da bi

kje vhod v notranje, prostore dobili. Ko pa vidijo, da to nij mogoče, zaženo se s pomnoženo silovitostjo nad nas, ki smo bili vže tako zelo utrujeni in spehani. T'a pot se štirim vragom pa posreči sem do zabojev priderviti. Enega takoderem na tla, pa v tem trenutku me zadene meč, in še danes imam belo progo čez čelo, ki mi jo je teh Malajcev eden zadal.

Kervaveč se opotečem nazaj, in ravno hočem zaupiti: „Razstreljite ladijo!“ — ko se zrak strese, in se gromenje topov začne sem od morja, in prav blizo nas zagromen enakomerni puškini streli. Sklonem se in pogledam krog sebe in glej! o veselje! kone morske ožine ležala je veličastna „Britanija“ usidrena, med tem, ko so bili nje čolni v blizo nas.

Pol ure potem nij bilo o tolovajih duha ne sluha več, čversti vojaki so cedruhal potolkli, in ko potem morje preišče in ogledajo, približajo se prav skerbno „Britanija“ naši rešeni „Angliji“, in jo srečno odpelje v širno morje.

Ker sem zbog rane nekoliko dnij ležal, dal mi je kapitan nam preljubljenega častnika Byrona, da mene nadomestuje, ker edino on je silil kapitana k hitrosti, in postal tako naš rešenik, ker kakor je sam potem pripovedoval, ga je vedno skerbelo za našo prelepo Anglijo, in nje čverste mornarje. Posebno z Bujkotom sta bila vedno vkupaj.

Še tisti dan so viseli vsi trije izdajalci na jarbolnih prečinah; dobili so zaslužen plačilo. —

Byron nas je pripeljal v angleško luko mesta Baypur, in se poslovil, mi pa smo ostalo potovanje brez vsakih nezdoh doveršili.

To je bilo moje prvo in zadnje potovanje in brodarenje v Indijskem morju in nikoli več ga potem nijsem obiskal.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIZNICA

00000439223